

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2008. évi november hó 14. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az emberölés büntette miatt a **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 7.B.345/2007/22. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a kiszabott szabadságvesztés tartamába helyesen a 2007. évi július hó 3. napjától a 2007. évi szeptember hó 6. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt kell beszámítani;
- a bűnjelek megsemmisítésére vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzi, és az érintett bűnjelek iratok mellékleteként történő kezelését rendeli el.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja a 2008. évi szeptember hó 7. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizesse meg az államnak a másodfokú eljárásban felmerült 3.600 (háromezer-hatszáz) forint bűnügyi költséget.

Az elsőfokú bíróságot összbüntetési eljárás lefolytatására hívja fel.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője élt jogorvoslati kérelemmel, a vádlott enyhítés, védője elsődlegesen a minősítés megváltoztatása, másodsorban enyhítés iránt jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján is az előzetes letartóztatás beszámításának helyesbítése, valamint a bűnjelekre vonatkozó rendelkezések megváltoztatása mellett, az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma alapján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára - az alábbiakkal egészítette ki, illetve helyesbítette.

A vádlott a Siklói Városi Bíróság 1.B.88/2007/8. számú ítéletével kiszabott 1 év börtönbüntetését 2008. szeptember 6. napján töltötte ki (*a szabadságvesztés foganatbavételéről szóló 10. sorszámú értesítés a Siklói Városi Bíróság 1.B.88/2007. számú ügyében, valamint az elsőfokú iratok 28. sorszáma alatt található értesítés*).

A sértett 1920. január 16-án született (*sértett személyi igazolványának másolata a nyomozati iratok 65. oldalán*).

A másodfokú bíróság mellőzte az elsőfokú ítélet 4. oldal 2. bekezdésének utolsó mondatát. Helyébe a következő szöveg került:

A vádlott pontosan meg nem állapítható, de legkevesebb tizennégy botütést mért a sértettre. A fejre célzott ütések közül legkevesebb hét nagy erejű, míg a fennmaradó hét legalább közepes erejű volt.

A vádlott a cselekmény elkövetését követően helyesen 23 óra 45 perckor ment haza.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, amelynek során felderítette és megvizsgálta a tényállás megállapításához szükséges bizonyítékokat. Azok részletes, és a logika szabályainak megfelelő értékelésével adott számot ténymegállapításairól.

Helyesen járt el, amikor a történeti tényállást teljes egészében a vádlott egyéb bizonyítékokkal alátámasztott beismerő vallomására alapította.

A vádlott ugyanis a cselekmény elkövetését a büntetőeljárás nyomozati szakától kezdődően a végrehajtás módját, részleteit átfogó módon beismerte, vallomását megerősítették az egyéb bizonyítékok is. Így a vádlott előadásával egyezően nyilatkoztak tanúvallomásukban a vádbeli napot, illetve éjszakát a vádlott társaságában töltő személyek. A sértett életkörülményei, szokásai a tanúként kihallgatott hozzátartozók előadása alapján voltak tisztázhatók. Lényeges és döntő bizonyítékot szolgáltatott az ügyben eljáró két orvosszakértő szakvéleménye, valamint a helyszíni szemle során készített jegyzőkönyv.

A felsorolt bizonyítékok alapján nem maradt kétség a cselekmény vádlott általi elkövetése felől.

A tényállás pontosítását részben az indokolta, hogy a vádlott az elsőfokú ítélet kihirdetését követően, 2008. szeptember 6-án kitöltötte a Siklói Városi Bíróság 1.B.88/2007/8. számú határozatával kiszabott 1 évi börtönbüntetését, majd az ezt követő naptól, 2008. szeptember 7-től már jelen ügyben volt ismét előzetes letartóztatásban. Nem tartalmazta az elsőfokú ítélet a sértett születési időpontjára vonatkozó megállapítást. A nem pontosítható számú ütésre vonatkozó megfogalmazás tényállásból történő mellőzését pedig annak pontatlansága, félreérthetősége, illetve az ítéleti tényállás más helyén tett megállapítással való szembenállása indokolta. Végül helyesbíteni kellett a vádlott cselekmény elkövetése utáni hazaérkezésének időpontját.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be.352.§ (2) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére, és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

Nem találta megalapozottnak a másodfokú bíróság a védőnek a cselekmény enyhébb minősítését célzó, halált okozó testi sértés, valamint rablás büntetteként történő értékelésére vonatkozó jogi álláspontját.

Az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel a cselekmény minősítésénél irányadó körülményeket. Döntő jelentősége volt annak a vádlott előtt is ismert ténynek, hogy a 87 éves sértett életkoránál fogva is védtelenebb a támadásokkal szemben, a vele szembeni bántalmazások következményei is súlyosabbak egy egészséges, fiatal személyhez képest. A cselekmény megítélésénél lényeges szerepet játszott a bántalmazás eszközös jellege, annak fejre irányultsága, valamint az ütések száma és ereje; a minimálisan tizennégy ütés közül legkevesebb hét nagy erejű, hét legalább közepes erejű volt, amelyek túlnyomórészt a sértett fejét, illetve védekezéséért feje elé emelt kezét érték el. Jelentőséggel bírt az eredmény bekövetkezésében az a körülmény is, hogy az egyedül élő sértett a támadás után

nem számíthatott segítségre. Az is csak a szerencsés véletlennek volt köszönhető, hogy a következő nap reggelén hozzátartozói váratlanul meglátogatták, és rátaláltak a súlyos állapotba került sértetre.

A kitartó, nagy számú, eszközzel történő bántalmazást, ezek erejét, a célba vett életfontosságú testtájékot, a sértett életkorát és életkörülményeit figyelembe véve az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott szándéka, legalábbis eshetőleges formában, kiterjedt a sértett halálára.

A hosszabb idő óta töretlen ítélezési gyakorlat is azonos módon ítéli meg a fenti tényeket; hasonló jellegű bántalmazások esetében a sértett idős életkora alapozta meg a cselekmény súlyosabb minősítését (BH 1995.328. és a BH 2001.459. számú eseti döntések).

A jelenlegi üggyhöz nagyfokú hasonlóságot mutató BH 2001.459. számú eseti döntés indokolása szerint az a tény, hogy az erőteljes, fiatal vádlott egy igen idős, gyenge nőt kitartóan, nagy erővel a fején ütlegelt mindaddig, amíg az magatehetetlenné vált, legalábbis az eshetőleges ölési szándékára utal.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a cselekményt nyereségvágyból elkövetettként minősítette, hiszen a vádlott általa is elismerten pénzszerzési célzattal kereste fel a sértettet, majd a bántalmazást követően a lakásban értékek után kutatott, és magához vette a megtalált készpénzt.

Helyes volt az emberölés büntettének különös kegyetlenséggel elkövetettként történő értékelése is, mivel annak valamennyi alanyi és tárgyi ismérve jellemezte az ölési cselekményt. Ezt a minősítést egyrészt az ölési cselekményekkel szükségszerűen együtt járó fájdalmat lényegesen meghaladó sértetti szenvedés, másrészt a brutális, gátlástalan elkövetés alapozta meg, az, hogy a vádlott emberi mivoltából kivetkőzve hajtotta végre cselekményét.

A kifejtettek miatt a cselekmény minősítését támadó jogorvoslati kérelem nem volt alapos.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásnál irányadó körülményeket csak részben ismerte fel helyesen, azokat a másodfokú bíróság az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

Helyesen az értékelhető súlyosító körülményként, hogy a vádlott visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő, aki cselekményét felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje, valamint más büntetőeljárás hatálya alatt valósította meg. További súlyosító körülmény, hogy egyedülálló, kiszolgáltatott, idős sértett sérelmére követte el a bűncselekményt.

Enyhítő körülmény az ölési szándék eshetőleges formája, valamint a vádlott fiatal felnőtt kora.

A másodfokú bíróság a fentiek szerint pontosított bűnösségi körülmények mellett is úgy látta, hogy az elsőfokú bíróság a Btk.37.§-ában megfogalmazott büntetési célok szem előtt tartásával eljárva, a cselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, illetve az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez igazodó büntetést szabott ki. A tizenöt évben meghatározott büntetés tartama megegyezik a határozott ideig tartó szabadságvesztés törvényben előírt felső határával; e némileg szigorú büntetés lényeges enyhítésére azonban a másodfokú bíróság nem látott törvényes lehetőséget.

A jogorvoslati kérelmek tehát enyhítést célzó részükben sem voltak alaposak.

Tévesen rendelkezett az elsőfokú bíróság az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról. A vádlott az elsőfokú ítélet kihirdetése előtt, 2007. július 3. napjától 2007. szeptember 6. napjáig volt előzetes fogvatartásban, majd 2007. szeptember 7. napján vették fogvatartásba vele szemben a Siklói Városi Bíróság 1.B.88/2007/8. számú ítéletével kiszabott 1 év szabadságvesztés végrehajtását, amelyet 2008. szeptember 6. napjáig töltött. Ezt követően, 2008. szeptember 7. napjától ismételt előzetes letartóztatásba került. Helyesen tehát az előzetes fogvatartásban töltött (2007. július 3-tól 2007. szeptember 6-ig, illetve 2008. szeptember 7-től 2008. november 14-ig) időszakok beszámításáról kellett rendelkezni.

Amint erre a fellebbviteli főügyészség átiratában helyesen utalt, tévesen határozott az elsőfokú bíróság, amikor a helyszíni szemle során lefoglalt anyagmaradványok lefoglalásának megszüntetését és megsemmisítését rendelte el.

Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint az ilyen jellegű, a bűncselekmény nyomait hordozó tárgyi bizonyítási eszközre a Be.116.§ (2) bekezdésére figyelemmel az okiratra vonatkozó rendelkezések irányadóak. E szabályozás alapján egy későbbi perújítás során esetlegesen bizonyítékként felhasználható bűnjelek nem semmisíthetők meg, hanem azokat az iratok mellékleteként kell kezelni.

Mindezeket figyelembe véve a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az előzetes fogvatartásban töltött idő, valamint a megsemmisíteni rendelt bűnjelek vonatkozásában a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Be.381.§ (1) bekezdése alapján köteles a vádlott a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Tekintettel arra, hogy annak a Btk.92.§ (1) bekezdésében írt feltételei fennállnak: a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot összbüntetési eljárás lefolytatására hívta fel.

P é c s, 2008. november 14.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Halász Etelka s.k. előadó bíró, Dr.Túri Tamás s.k. bíró

A Baranya Megyei Bíróság 7.B.345/2007/22. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.151/2008/5. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2008. évi november hó 14. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke